

Asia: VN/22906/2020

Digitalisaation edistämisen ohjelman (Digiohjelma) lainsäädäntötyöryhmän koonti ja näkemykset digitalisaation säädöstilanteesta ja muutosehdotuksista

Työryhmä toivoo vapaata palautetta tunnistamiinsa tunnistamistaan teemoista ja niistä tehdyistä johtopäätöksistä

1. Onko muistiossa tunnistettu digitalisaation edistämisen kannalta keskeiset teemat lainsäädännön näkökulmasta?

-

2. Onko jokin teema jäänyt kokonaan tunnistamatta?

-

a. Työryhmän näkemykset lainvalmistelun kehittämistarpeista (luku 2 alalukuineen)

-

b. Työryhmän näkemykset nykylainsäädännön soveltamisen tukemisesta (luku 3 alalukuineen)

-

c. Työryhmän näkemykset nykylainsäädännön arviointitarpeista (luku 4 alalukuineen)

-

4. Vapaa palaute?

Vakuutusosikeus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa. Tuomioistuinlain 7 luvun 1 §:n mukaan vakuutusosikeuden tehtävänä on toimia toimeentuloturva-asioiden erityistuomioistuimena. Vakuutusosikeus käsittelee muutoksenhakuasioita ylipänä muutoksenhakuasteena lukuun ottamatta eräitä tapaturma- ja ammattitautiasioita, joista on mahdollista hakea valituslupaa korkeimmalta oikeudelta. Vakuutusosikeus kiinnittää lausunnossaan huomiota kolmeen asiaan:

1) Vakuutusosikeuden toimivaltaan kuuluvissa asioissa ensimmäisen asteen päätöksen tekee joko viranomainen tai julkista valtaa ja hallintotehtävää suorittava taho. Vakuutusosikeus korostaa, että

sähköisen asiakirjaliikenteen tulee olla sujuvaa ja käytettävät tietojärjestelmät sellaisia, että ne mahdollistavat asiakirjojen siirtämisen eheänä kokonaisuutena koko prosessin läpi aina ensimmäisen asteen päätöksentekijästä viimeiseen muutoksenhakuasteeseen. Tarvittaessa tätä tulee tukea lainsäädäntötoimin.

2) Loppuraportissa on tunnistettu sääntelyn kehittämistarpeita digitaalisen asioinnin edistämiseksi. Erityisesti tiedonantosäännökset koskettavat tuomioistuimia ja vakuutusosikeus katsoo, että loppuraportin kohdassa 4.2.2 esiin nostettu tarve selvittää, voisiko säädöksiä muuttaa siten, että ensisijainen tiedoksiantotapa olisi sähköinen, on kannatettava. Muutoksenhakutuomioistuimen näkökulmasta tiedoksiantoa seuraa yleensä määräaika valituksen tekemiseen, joten samassa yhteydessä olisi hyvä tarkastella myös lakia säädettyjen määräaikain laskemisesta (150/1930), joka sopii vakuutusosikeuden käsityksen mukaan aika huonosti sähköiseen asiointiin ja 24/7 avoimena oleviin asiointipalveluihin. Vakuutusosikeus korostaa, että tiedoksiantoon ja määräaikojen laskentaan liittyvien säännösten tulee olla selkeitä ja ymmärrettäviä, jotta kenenkään oikeusturva ei vaarannu tulkinnanvaraisen sääntelyn vuoksi.

3) Loppuraportissa on kappaleessa 4.4.3 todettu, että sosiaaliturvajärjestelmän hakemusperusteisuuden muuttaminen viranomaisaloitteiseksi toiminnaksi vaatii jatkoselvittämistä ja asioiden luonnehdintaa hallinnonaloittain. Vakuutusosikeus toteaa, että mahdollisessa jatkoselvittämisessä tulee ottaa huomioon myös yksittäisen henkilön oikaisu- ja muutoksenhakumahdollisuus, ja prosessin tulee kokonaisuudessaan pysyä mahdollisimman selkeänä ja yksinkertaisena sekä taata oikeusturvan toteutuminen.

Vakuutusosikeudella ei ole muuta lausuttavaa asiassa.

Kivari Tuula
Vakuutusosikeus